

Ruwvoerverstrekking aan dragende zeugen

Herman Vermeer en JohanZonderland, PV; Dinand Ekkelen johan vanBurgwal ID-DLO

Het voorschrift in het Varkensbesluit om beperkt gevoerde zeugen zonder biggen enig ruwvoer te verstrekken kan worden ingevuld met een aantal voorlopige maatregelen. Voorbeelden zijn het voeren van minimaal 14% ruwe celstof in de zeugenbrok of het verstrekken van minstens **100** gram hooi of stro per dag. Inmiddels zijn Praktijkonderzoek en **ID-DLO** gezamenlijk een onderzoeksproject gestart naar ruwvoerverstrekking aan zeugen, om de voorlopige maatregelen te onderbouwen of aan te vullen.

Volgens de Nederlandse én Europese welzijnsregeling is het verplicht om aan guste en dragende zeugen ruwvoer te verstrekken. Het doel van het verstrekken van ruwvoer is het verbeteren van het welzijn van zeugen doordat dit voer beter tegemoet komt aan de behoeften van beperkt gevoerde zeu-

gen. Hierbij speelt het verzadigingspunt, dat bereikt wordt als zeugen uit zichzelf stoppen met eten, een belangrijke rol. Zeugen die beperkt gevoerd worden bereiken dit verzadigingspunt niet. Hieraan kan deels tegemoet worden gekomen door het verstrekken van ruwvoer. De zeugen komen dan wat dichter bij

verzadiging. Of het een verbetering van het welzijn is kan worden vastgesteld aan de hand van de ontwikkeling van oraal stereotiep gedrag bij jonge zeugen.

Stereotiep gedrag

Stereotiep gedrag bestaat uit abnormale kauwbevingen met een lege bek of kauwen op hekwerk. Dit gedrag ontstaat met name na het eten. Het geeft aan dat de zeug eigenlijk nog door zou willen gaan met het opnemen van voer. Het verstrekken van ruwvoer aan oudere zeugen kan welzijnsverbeterend zijn, maar eenmaal ontwikkeld stereotiep gedrag zal nauwelijks meer worden teruggedrongen. Daarom wordt in het onderzoek gewerkt met opfokzeugen vanaf een leeftijd van circa 7 maanden. Opfokzeugen vertonen bij het inzetten namelijk nog geen stereotiep gedrag. In het onderzoek wordt de ontwikkeling van stereotiep gedrag bij deze opfokzeugen in de eerste twee maanden geregistreerd. Hoe lager het niveau van stereotiep gedrag aan het eind, hoe beter het voer of het voerniveau aan de wensen van de zeug tegemoet komt.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in een tweejarig samenwerkingsproject van Praktijkonderzoek en ID-DLO op de Varkensproefbedrijven in Raalte en in Maat-tensdijk (De Bantham, ID-DLO).

Maximale opname

In het eerste deelonderzoek wordt de maximale opname van ruwvoer per maaltijd onderzocht,

naast de normale, beperkte hoeveelheid krachtvoer. Dit onderzoek vindt plaats op het Varkensproefbedrijf in Raalte. De opfokzeugen krijgen in een trog met twee vakken beperkt zeugenbrok en onbeperkt ruwvoer. Er is ruwvoer met een lange en een korte vezel dat niet zo goed verteerbaar is (lang en kort stro) en ruwvoer met een korte vezel dat goed verteerbaar is (perspulp). Eén uur na het voeren, als alle zeugen gestopt zijn met eten, wordt het ruwvoer verwijderd en wordt de opgenomen hoeveelheid gemeten. De resultaten worden gebruikt voor het vaststellen van ruwvoerhoeveelheden in andere deelonderzoeken van het project.

Beoordelingscriteria ruwvoer

In een tweede deelonderzoek op twee proefbedrijven worden met verschillende hoeveelheden ruwvoer bij 80 gelten geschikte beoordelingscriteria vastgesteld voor ruwvoer, uitgaande van de behoeften van het dier. In het onderzoek zijn met name het type vezel en de lengte van de vezel in het ruwvoer in relatie tot de ontwikkeling van stereotiep gedrag aandachtspunten. Als dit goede beoordelingscriteria blijken te zijn kunnen op termijn alle soorten ruwvoerders op hun geschiktheid beoordeeld worden. In een volgende stap wordt nog gedetailleerder naar de hoeveelheid ruwvoer gekeken. Ook zal mogelijk het verschil tussen bijvoorbeeld kruimel, brok en brij onderzocht worden. ■